י: הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

מלאכת מחשבת אסרה תורה. פרש"י שאינה צריכה לגופה ממין מלאכה זאת שבלעדיו לא היה מין זה בעולם ולא יתכן דאם כן בכל מלאכות נמי כגון סותר ע"מ לבנות במקומו למה מיתחייב (ג) דהא לא ניתא ליה שהיה הבנין בעולם וכן בקורע ע"מ לתפור ג"כ לא ניתא ליה בקרע זה מעולם וקורע הבא בגלגול אי מחמת טרדא וקורע בחמתו למרמי אימתיה (ד) לכן נראה להר"י לפרש שאינו צריך לעיקר שורש האיסור כגון הבא שאינו צריך לגופה שהיא המלאכה וכן מוליא מת במטה והרבה דחשיב פ' המניע (שבת דף לג:) ולא דמו למלאכת המשכן שהיו צריכים לעיקר המלאכה מבנה משוש לוכך הפסמין ולידת תחשים וחלזון וכן כולם כיוצא בהן(ה): **חוגו חגא.** י"מ לשון מחולות כמו יחוגו וינועו כשכור (תהלים קו): **בזמן** חג הוא דלא ילין (והתניא) וכו'. כי מוקמינן קרא בחגיגה לא שייך לאקשויי בחגיגה הוא דלא ילין הא כל שאר קרבנות ילין הא כתיב כל הלילה עד הבקר ומוקמינן לה לכל העולין על המזבח דהא איכא למימר דלא הוה מוקמינן קרא רק לעולה שהיא כולה כליל כמו עולה אבל שאר קרבנות כגון שלמים וחגיגות שאינם כליל לא: **ולא** ילין מן הבשר. ואף על גב דמוקמינן לקרא בפרק אלו דברים (פסחים דף פא. ופס) בחגיגה שנאכלת לשני ימים ולילה אחד ועוד דבשר כתיב דמשמע אכילת אדם מ"מ מפקינן מיניה תרתי מדכתיב ביום הראשון לבקר ולא כתיב ביום השלישי: **לעבור** עליו בשני לאוין. ואע"ג דאמרינן בעלמא (ו) כל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמינן בלאוי יתירי הכא שאני שאין להעמידו בקרבן אדם שלא מצינו כיוצא בו בתורה ודומה לו כמו שמצינו ברים יבמות (דף ד.) דמוקמינן לא יגלה בשומרת יבם של אביו בלאו יתירא ולא מוקמינן ליה בחטאת אביו: **ויחזגו** לי במדבר. ולא ילין אלא מגי אתא ללמד על ג"ש דמייתי בחגיגה ולא בשאר קרבנות: **מעילות** מכתב כתיבי וכו' (ה) (ז)מקרא מועט והלכות מרובות. מתוך פרש"י משמע שהוא פירוש התלויין בשערה שיש בו הלכות מרובות תלויין בדמו מקרא מועט הכי התלוי בשיער הראש וקשה למורי מאי פריך בגמרא מעילות מכתב כתיבי ולאי כתיבי אבל יש בהן הלכות הרבה והיינו מקרא מועט והלכות מרובות ומיהו לפי מה שפירש רש"י תלויות בדמו משמע דסבירא ליה דבהדיא לא כתיבי אך גבי שבת פירש מיכתב כתיבי פי' טובא אזהרות כתיבי בשבת מאי מקרא מועט דקאמר מתני' והכי לא אפשר לי לפרש גבי מעילות וגם משמע דבהדיא קאמר דכתיבי ונראה להר"ר אלחנן לפרש דמילתא באפי נפשיה היא מקרא מועט וקאי לאהלות ויש בהן מקרא מועט אבל הלכות מרובות וכמה ספרים יש ביום בין מקרא מועט אדלעיל א"כ משמע דמילתא באפי נפשיה הוא אך בתוספתא (פ"א) תנא מקרא מועט והלכות מרובות בהרבין בשערה ואין בה שיקמטו מכאן היה אומר רבי יהושע נכתר בנגחר ר"ל מקרא מועט ותולה בדמו מועט דמשמע כדפירש רש"י ופירש כדפרש"י על הא דקאמר מקרא מועט שבדמו נתנו: **נתנה** לחברו מעל. ולא דמי להיא דנתנה לחנוני דלא מעל דהתם מיירי במזיד ואין מתחלל וחנוני דלא מעל עד שיוציא התם משוס דלא עבד מעשה:

משקל שקלה מה לי הוא מה לי חברו. יש מימה דולאי שיבה הרבה כיון שנתנה לחברו יש לו למעול משוס טובת הנאה של שאלה כדתמרינן פרק השואל (ב"מ דף נט.) המשאיל קורדום של הקדש מעל לפי טובת הנאה של חברו ותחברו מותר לנקבו בו לכתחלה אבל כי לא נתנה אתחי לא נהנה ממנה כלום וי"ל דהכא מיירי שמתכוין להוציא מרשות הקדש ובמנחות (דף קא.) פירשתי: בגזבר

מלאכה מחשבת. שהמחשבה חשבה בדעתו ונתכוון לה וזה לא נתכוון לה לבנין זה לפיכך פטור וזהו רמז מועט דאילו מלאכת מחשבת בשבת לא כתיבא אלא במשכן הוא דכתיב(ז) ולפי שסמך בפרשת ויקהל פרשת שבת לפרשת משכן אנו למדין מלאכת מחשבת לשבת: **מיכאב כיסין.** כדאמרינן לעיל(ד) מוחבותם לאותו(ה): **חוגו חגא.** להרבות שמחה: **דלמא הכי קאמר רחמנא אלכו ושתו וחוגו חגא קמאי.** והאי זבחים דקרא לאו שלמים ניהו אלא חגיגה בשר לאכול: **אלא הכא כזמן החג.** אם בחג להקריב קרבנות נדרין ונדבות לא ילינו חוץ למזבח בעולות השחר: **הא כל השנה ילינו.** בתמיה: **עד הבקר כתיב.** היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר מכאן אנו למדין(ו) שמעולה כל הלילה אבריה ופדרים של קרבנות שתמצאו היום אכל לא מעלות השחר ולמעולה דנפסלו בלינה: **ומאי כהררין הפלוין.** גזרה שוה דאייה גדולה היא: **דכרי תורה מקבלה לא ילפינן.** הלכך רמז בעלמא (ח): **השלים עשה שליחותו.** בעל הבית שהיו בידו מעות הקדש ומתחלפו במעותיו ונתנן בשוגג לשליח ואמר לו קח לי מהם חלוק או טלית אם עשה שליחותו בעל הבית מעל. וחזו כהררין שם לתמוה ולומר וכי שליח זה חטא שהוציא מעות הקדש ובעל הבית מתחייב קרן וחומש ולהביא אשם מעילות והרי יודע לנו בכל הש"ס שאין שליח לדבר עבירה שיהא שולח מתחייב על ידי שלוחו: **מעילה ילפינן חטא חטא מפרומה.** לכמה דברים נאמר בתורת כהנים(ט) נאמר במעילה וחטאה בשגגה מקדשי ה' (ויקרא ה) ונאמר בתרומה ולא תשאו עליו חטא (במדבר יח) מה התם שליחו כמותו דכתיב כן תרימו גם אתם (שם) ואמר מר(י) גם אתם לרבות שלוחכם: **נזכר בעל הבית כו'.** גרייתא היא בפ' בתרא דמעילה: והכי גרסינן **לכדתניא נזכר בעל הבית שהן של הקדש עד שלא יגיע שליח אצל חנוני ולא נזכר שליח והוציאן השליח חייב: שליח עניא מאי עבד.** נהי דבעל הבית פטור דכיון דנזכר אגן סהדי דתו לא ניתא ליה בשליחותיה דהאיך ומהשתא לאו שלוחו הוא ומיהא שליח מאי עביד: **מידי דהוה.** אשאר כל מוציאין מעות הקדש לחולין בשוגג שימעלו אף זה בשוגג הוציאן דכיון שכיטל המשלח שליחותו הוה ליה איהו מוציא: **הוא מעל.** דכיון שנתנם לו הוציאן מיד הקדש לחולין: **וחכרו לא מעל.** בכל שיעשה הוא בה דהא דידיה היא ועליה דהאיך לשלומי להקדש כדכתיב ואשר חטא מן הקדש ישלם (ויקרא ה): דכל

מלאכת מחשבת אסרה תורה ומלאכת מחשבת לא כתיבא: חגיגות: מיכתב כתיבן לא צריכא לכדאמר ליה רב פפא לאביי ממאי דהאי וחגותם אותו חג לה' זביחה דלמא חוגו חגא קאמר רחמנא אלא מעתה דכתיב יויחוגו לי במדבר הכי נמי דחוגו חגא הוא וכי תימא הכי נמי והכתיב יאיאמר משה גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות דלמא הכי קאמר רחמנא אכלו ושתו וחוגו חגא קמאי לא סלקא דעתך דכתיב יולא ילין חלב חגי עד בקר ואי סלקא דעתך דחוגא (ו) הוא תרבא לחגא אית ליה ודלמא הכי קאמר רחמנא חלב הבא בזמן חג לא ילין אלא מעתה הבא בזמן חג הוא דלא ילין הא דכל השנה כולה ילין יכל הלילה עד הבקר כתיב דלמא אי מההוא הוה אמינא ההוא לעשה כתב רחמנא האי ללאו ללאו כתב קרא אחרינא ילא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר דלמא לעבור עליו בשני לאוין ועשה אלא אתיא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר וכתיב התם יהזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר מה להלן זבחים אף כאן זבחים ומאי כהררין התלויין בשערה יידברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן: מעילות: מיכתב כתיבן אמר רמי בר חמא לא נצרכא אלא לכדתנן ילהשליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו שליח מעל וכי עשה שליחותו אמאי מעל וכי זה חוטא וזה מתחייב היינו כהרין התלויין בשערה אמר רבא ומאי קושיא דלמא שאני מעילה דילפא חטא חטא מתרומה מה התם יישלוחו של אדם כמותו אף כאן שלוחו של אדם כמותו אלא אמר רבא לא נצרכא אלא לכדתניא יינזכר בעל הבית ולא נזכר שליח שליח מעל שליח עניא מאי קא עביד היינו כהרין התלויין בשערה אמר רב אשי מאי קושיא דלמא מידי דהוה אמוציא מעות הקדש לחולין אלא אמר רב אשי לא נצרכא אלא לכדתנן יאנטל אבן או קורה של הקדש הרי זה לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל מכדי מישקל שקלה מה לי הוא יומה לי חבירו היינו כהרין התלויין בשערה ומאי קושיא דלמא כדשמואל דאמר שמואל יאהבא בגזבר

(א) מלאכת מחשבת אסרה תורה ומלאכת מחשבת לא כתיבא: חגיגות: מיכתב כתיבן לא צריכא לכדאמר ליה רב פפא לאביי ממאי דהאי וחגותם אותו חג לה' זביחה דלמא חוגו חגא קאמר רחמנא אלא מעתה דכתיב (ב)ויחוגו לי במדבר הכי נמי דחוגו חגא הוא וכי תימא הכי נמי והכתיב (ג)ויאמר משה גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות דלמא הכי קאמר רחמנא אכלו ושתו וחוגו חגא קמאי לא סלקא דעתך דכתיב (ד)ולא ילין חלב חגי עד בקר ואי סלקא דעתך דחוגא (ה) הוא תרבא לחגא אית ליה ודלמא הכי קאמר רחמנא חלב הבא בזמן חג לא ילין אלא מעתה הבא בזמן חג הוא דלא ילין הא דכל השנה כולה ילין (ו)כל הלילה עד הבקר כתיב דלמא אי מההוא הוה אמינא ההוא לעשה כתב רחמנא האי ללאו ללאו כתב קרא אחרינא (ז)ולא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר דלמא לעבור עליו בשני לאוין ועשה אלא אתיא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר וכתיב התם (ח)הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר מה להלן זבחים אף כאן זבחים ומאי כהררין התלויין בשערה (ט)דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן: מעילות: מיכתב כתיבן אמר רמי בר חמא לא נצרכא אלא לכדתנן (י)השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו שליח מעל וכי עשה שליחותו אמאי מעל וכי זה חוטא וזה מתחייב היינו כהרין התלויין בשערה אמר רבא ומאי קושיא דלמא שאני מעילה דילפא חטא חטא מתרומה מה התם (יא)שלוחו של אדם כמותו אף כאן שלוחו של אדם כמותו אלא אמר רבא לא נצרכא אלא לכדתניא (יב)נזכר בעל הבית ולא נזכר שליח שליח מעל שליח עניא מאי קא עביד היינו כהרין התלויין בשערה אמר רב אשי מאי קושיא דלמא מידי דהוה אמוציא מעות הקדש לחולין אלא אמר רב אשי לא נצרכא אלא לכדתנן (יג)נטל אבן או קורה של הקדש הרי זה לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל מכדי מישקל שקלה מה לי הוא (יד)ומה לי חבירו היינו כהרין התלויין בשערה ומאי קושיא (טו)דלמא כדשמואל דאמר שמואל (יז)הבא

(ב) ויחוגו לי במדבר. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ג) ויאמר משה גם אתה. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ד) ולא ילין חלב חגי עד בקר. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ה) ודלמא הכי קאמר רחמנא אכלו ושתו וחוגו חגא קמאי. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ו) ולא ילין מן הבשר. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ז) ולא ילין מן הבשר. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ח) הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(ט) דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(י) השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(יא) שלוחו של אדם כמותו. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(יב) נזכר בעל הבית ולא נזכר שליח. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(יג) נטל אבן או קורה. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(יד) ומה לי חברו. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

(טו) דלמא כדשמואל. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פ"א מהל' שבת הלכה (מן) ט:
סו ב מיי' פ"ז מהלכות מעילה הלכה ז:
סז ג מיי' פ"ד מהלכות תרומות הלכה ל טוש"ע י"ד סי' שלא סעיף כט:
סח ד מיי' פ"ז מהלכות מעילה הלכה ה:
ה [מיי' שם פ"ו הלכה ט]:
סט ו מיי' שם פ"ו הלכה ז:

תורה אור השלם

1. ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר יי אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר: שמות ה א
2. ויאמר משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועלות ועשינו ליי אלהינו: שמות י כה
3. לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חגי עד בקר: שמות כג יח
4. עז את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ויקרא ו ב
5. ולא יראה לך שאר בכל גבלך שבעת ימים ולא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר: דברים טז ד
6. הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר: עמוס ה כה

רבינו חננאל

הדברים ממנין אותו לדברים יחידים ושאינו בקי בכל הדברים אין ממנין אותו אפילו לדברים יחידים. ר' יהודה נשיאה כתב איגרתה דייקר בחוצה לארץ לר' חייא בר אבא יכתב להו הרי שלחנו אליכם אדם גדול. ומה היא גדולתו שאינו בוש לומר לא שמעתי מהו להתעסק בפילוגים ולהתיר נדרים ופשטה מותר במקום שאין טלית: הלכות שבת. ומקשינן הלכות שבת והלא כתוב בתורה שאסור במלאכה. ופרקינן צריכא להלכות להא דאשכחן דאתעבידנא מלאכה דהוא פטור עליה. כדר' אבא. דאמר ר' אבא החופר גומא ואין כותנתו לגומא אלא ליטול העפר לכסות לו צואה וכיוצא בה פטור עליה שנמצא מקלקל לגבי הגומא. דתנן כל המקלקלין פטורין. והן כמו הרים תלויין בחוט השערה. שאין כח בשערה להחזיק ההר אלא נראה כתלוי ועומד באויר. כן הלכות הללו דאי מדאורייתא כל מלאכה אסורה ובבאה ההלכה פירשא מלאכת מחשבת כלומר אינו חייב במלאכה עד שיתכוין לעשות אותה מלאכה: **ירושלמי** כתיב ועליהן ככל הדברים מקרא ומשנה והלמוד הכל נאמרו לו למשה מסיני. אין מורין לא מן ההלכות ולא מן התוספתות ולא מן האגדות אלא מן התלמוד. ר' חנניא בשם שמואל אמר אין למידין מן ההוראה ולא מן המעשה בההוא דאיכא מאן דפליג אבל בהאי דלא פליג עביד: חגיגות מנא לן דהקרבת זבח היא. דלמא הקפה דרך סיבוב הוא כדכתיב יחגו וינועו כשכור. ודחינן טובא ודברים פשוטין הן. ואסיקנא אלא בג"ש גמיר לה אותא מדבר מדבר כתיב הכא ויחוגו לי במדבר. וכתיב הובחים ומנחה הגשתם לי במדבר. אי הכי אמאי תנינן כהרין חלויין בשערה הן. ופרקינן דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן. מעילות נמי אוקימנא בהא נזכר בעל הבית ולא נזכר השליח. השליח מעל. שליח מי הוות ליה ידיעא דאינון מעות של הקדש דלמעול. בשלמא מוציא מעות הקדש לחולין אמרינן הוה ליה למידע וכיון דלא רק מעל. אבל שליח מי איכא למימר הכי.

מסורת הש"ס

(א) [ביצה יג.]. (ב) [ב"מ נט:]. (ג) [ב"ק נה כב.]. (ד) [קדושין מב:]. [בדרים מד. מעילה כ. מתוכות לח.]. (ה) [נכרות לד: וס"ן]. (ו) מעילה כא. קדושין כ.. (ז) מעילה יט: ב"ק כ: ב"מ לט:]. (ח) מ"ש כי מעל הוא דלא מעל ומ"ש כי נתנה לחבירו דמעל רש"י כמעילה סס. (ט) [מעילה כ.]. (י) [מעילה כ.]. (יא) [שמות לה]. (יב) [דף ט.]. (יג) [ויקרא כג]. (יד) [מעילה כא.]. (טו) [ויקרא דבורא דחובה פרשה יא]. (ז) [ב"מ כב.]. (יח) [ועי"ע תוס' שבת לה. ד"ה ר' שמעון]. (יט) [פסחים כד:]. (כ) [ריין לעיל ע"א בתוספות]. (כא) [בד"ה אע"ג].

הגהות הב"ח

(א) נמ' יפי' שלקח דעתך דחגיגת חגא היא תרבא: (ב) רש"י ד"ה דבני תורה וכו' בעלמא הוא הם"ד: (ג) תוס' ד"ה מלאכת וכו' פרש"י בגון מלאכה זאת וכו' ע"ש לנטות בתקומי לתה מתיב ולהלא ניתא ליה הכנין בעולם וכן בקורע ידיעה בעל בה דרגא ע"מ לתפור בראינו לא היה נוטל בה וכן תוסר בגד קרוע גם כן לא ניתא ליה בקרע זה מעולם וקורע בגלגל כל' ומיתא הכא בתמק: (ד) בא"ר למרמי אימתיה דחייב התם צריך למלאכה שיהא בעולם ואין לומר דלא ניחא ליה שיצטרך למרמי אימתיה דאם כן מפיס מורסא לעשות לה פה יהא פטור דוראי טוב היה דלא היתה מורסא לכן נרפה לחר"י: (ה) ד"ה ומעילות מכתב וכו' ומאי מקרא מועט:

מוסף רש"י

שייך לעמוד הקודם: מנין שנשבעין לקיים את המצוה. כדי שלא יוכל לאחוז בו (תמורה ג:). חדא שלבלא. נרשין אחד (יומא פה:). ואין צריך אלא לעפרה. לכסות ראשה (שבת עג:). פטור עליה. דמשמרת מעמת דכיון דאין צריך אלא לעפרה. ולא לגומא אין בזה מקלקל וכל המקלקלים פטורים (ביצה ת:). ואין כאן מעשים בגין בית דקלקול הוא ולגרישה נמי לא חזיא. אבל אם היה צריך לה חייב מעשים הוה (שבת עג:). עד כאן שייך לעמוד קודם

מלאכת מחשבת. שהיא מלאכת אומנות. **אסרה תורה.** שנאמרה פרשת שבת למלאכת המשכן בויקהל, ויהם מלאכת מחשבת כתיב (ביצה יג:) ומלאכת מחשבת שהשוה אותה מתכוין למלאכה נתחייב אלא שבא בשבת אי פטור שמלאכה זו מותרת (תבתים מז:). שנתכוין לעשות מלאכה ופטור שהיום חול (ב"ק כו:). שחשב לעשות אחת (מנהדרין סב:). שחשב ותתכוין למלאכה זו עצמה (בכורות יט:). מדברי קבלה. נביאים וכתובים (ב"ק ב:). **בעל הבית מעל.** ותביא קרבן מעילה (קדושין מב:). לא עשה שליחותו. אלא שיצא ממה שאמר לו בעל הבית (מעילה ב:). שהיו אלו מעות הקדש ועשה כפגיר שהן של חולין ומתכוי לשלוח ליקח בהן חלוק וקנה בהן טלית, שליח מעל. ולא הסלולו, שבדבר זה היו שלוחו (קדושין מב:). ולא נזכר שליח מעל. וכעל הבית פטור דכיון דמזכר לא שנגה היא ושליח חייב שהוציא מעות הקדש לחולין, ואילו לא מזכר בעל הבית היא רמיא מעילה עליה, דאיתרבי שליח למעבד שלוחו על ידו, אבל הבאתה דאפטור בעל הבית רמיא מעילה אשליח כלל התורה כולה אלין שליח לדבר עבירה והשולח הוא מתחייב (קדושין ו. וכעי"ז מעילה כא.). **שליח עניא מאי קא עביד.** הא לא עביד. **נטל אבן או קורה של הקדש.** מפרש במסכת מעילה דבגזבר עסקינן (ב"ק ב:). **הרי זה לא מעל.** דמעיקרא נמי כרשותיה הוי כי הבאתה ולא שייר אלא (שם). **נתנה לחבירו.** קנייה חבירו דגזבר יש לו רשות ליתן זה שהוציאו לחולין מעל (שם). **הוא מעל.** הניחו מעל שהוציאה לחולין (מעילה כ:) שקנאה חבירו כמתנתו והוא יגלם להקדש (ב"מ צט:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com